

má zapísať nálezy do zvláštnych k tomu účelu predpísaných tlačív a predložiť ich živnostenskému úradu.

(⁴) Pomocní robotníci, o ktorých bolo zamestnávateľovi oznámené, že onemocneli otravou olova, alebo oní robotníci, u ktorých lekár prehliadku konajúci sľadil príznaky otravy olovom, smejú byť zamestnávaní prácami, uvedenými v § 13, odst. 2., až vtedy, prehlásil-li to lekár za prípustné. Robotník má k tomu účelu doručiť zamestnávateľovi písomné potvrdenie podpísané pokladničným alebo ošetrojúcim lekárom.

Oznámenie úrazov.

§ 16. — Každý úraz pri práci nech ihneď oznámí správe závodu postihžený, alebo keby nemohol tak urobiť, svedkovia úrazu.

IV.

Ustanovenia trestné.

§ 17. — Prestupky tohoto nariadenia, pokiaľ nejde o činy prísnejšie trestné, stíhajú sa dľa zákona č. 259/1924 Sb. z. a n.

V.

Počiatok pôsobnosti.

§ 18. — (¹) Toto nariadenie nabýva účinnosť dňom vyhlásenia.

(²) Na závody v deň vyhlásenia už sriadené a schválené vzťahujú sa predpisy tohoto nariadenia len potiaľ, pokiaľ tým podmienené zmeny závodu môžu byť prevedené bez újmy práv konsenzom nadobudnutých, leda by išlo o ostránenie závad, ohrozujúcich zrejme život alebo zdravie robotníkov, alebo že by požadované veci mohli byť prevedené bez nepomerneho nákladu a bez väčšej poruchy chodu závodu.

VI.

Prevedenie.

§ 19. — Prevedením tohoto nariadenia poveruje sa minister priemyslu, obchodu a živností, minister sociálnej pečlivosti a minister verejného zdravotníctva a telesnej výchovy v dohode so zúčastnenými ministrami.

(Vyhláseno v častce 52. Sb. z. a n. dne 23. června 1925.)

Vládne nariadenie zo dňa 26. mája 1925, č. 126, ktorým sa vydávajú predpisy na ochranu života a zdravia robotníkov pri výrobe papiera zamestnaných.

Vláda Československej republiky nariaďuje podľa § 102, odst. 6. zákona zo dňa 10. októbra 1924, č. 259 Sb. z. a n. (živnostenského zákona pre územie Slovenska a Podkarpatskej Rusi):

A. Ustanovenia všeobecné.

§ 1. — O úprave pracovišť a zabezpečení strojov a pracovných zariadení v nich užívaných platia obdobne predpisy vládneho nariadenia zo dňa 26. mája 1925, č. 114 Sb. z. a n., ktorým sa vydávajú všeobecné predpisy na ochranu života a zdravia pomocných robotníkov, s týmito doplnky:
B. Predpisy o materiále, ktorého sa užíva, o závodnom zariadení a pracovniach.

O upotrebení handár a o zachádzaní s nimi.

§ 2. — (¹) Zakázané je užívať handár riadne medezinfikovaných, na ktorých ľzä soznať alebo o ktorých je podnikateľovi známe, že pochá-
(Dále viz str. 319.)

dzajú z upotrebených obväzov, z prádla mrtvol, z prádla tuberkulózných, alebo inou nakazlivou nemocou postihnutých osôb.

(²) Handry došlé v balíkoch alebo vo vreciach smjú sa ukladať len v miestnostiach výhradne k tomuto účelu určených a od iných pracovných miestností oddelených.

Tiež ku zpracovaniu handár buďte volené miestnosti výlučne k tomuto účelu určené, od iných pracoviên oddelené, ktoré musia mať steny s hladkou omietkou a hladké, čo možné štrbín prosté dlážky, ktoré lzä myť.

(³) Handry smjú byť zkyprované a vyprašované len mechanickými úpravami (šlahacími čechradly, klepačkami handár), ktoré sú tesne zapúzdrené a opatrené odssávačami prachu na mieste jeho vzniku. Pre usadzovanie prachu buďte sriadené dostatočne veľké dobre prístupné komory s medzistenami, alebo zvláštne sbierače prachu (cyklony).

(⁴) Triediť a trhať smjú sa len handry už vyprášené a zkyprené. Výnimka je prípustná len vtedy, reže-li sa na handrorezoch, ktoré sú opatrené úpravami k priamemu odssávaniu prachu na miestach, kde sa handry prevádzajú a rezú.

Ručné triedenie a rozrezávanie handár smie sa konať len v miestnostiach výlučne k tomu ustanovených, a to pevnými nožami na stoloch s drôtenou sieťou tak, aby ťažký prach sa shromažďoval pod sieťou a mohol byť ľahko odstránený. Ľahší prach, ktorý pri práci vzniká, nutno mechanicky odssávať a zachycovať v dostatočne veľkých a dobre prístupných komorách s medzistenami alebo vo zvláštých sbieračoch prachu (cyklonoch).

(⁵) Krem predchádzajúcich ustanovení buďte pri zachádzaní s handrami ešte dodržiované platné predpisy proti prenášaní nemocí (sneti slazinnej, osýpok).

Parné varáky.

§ 3. — (¹) Parné varáky, pokiaľ platné zákonné predpisy nežiadajú ďalších opatrení, buďte prv, ako sa ich počme užívať, podrobené úradnej zkúške tlakom. Potvrdenie, že bol parný varák vyzkúšaný, buď na blízku varáka uschované, aby úradné osoby mohli doň nahliadnuť. Okrem toho buďte tieto prístroje podrobené občasnej revízii, ktorá má byť vykonaná aspoň raz ročne odborníkom; o vykonaných revíziách buďte vedené záznamy.

(²) Na každom varáku musí byť trvale čitateľne vyznačené meno zhotoviteľa, rok zhotovenia a povolené najvyššie napiatie pary (v kilogramoch na štvoročný centimeter). Mimo toho musí na každom varáku, pofažne na prívode pary k nemu byť:

a) aspoň jeden poistný ventil, a napája-li sa varák parou s menším napiatim, ako je para v parnom kotle, ešte spoľahlive účinkujúci redukčný ventil; je-li povolené napiatie varáku menšie než v parnom kotle, musí sa prietočná plocha poistného ventilu rovnať aspoň prietočnej ploche parného prívodu.

b) najmenej jeden správny a spoľahlivý tlakomer so značkou najvyšš prípustného napiatia a nástavec pre kontrolný tlakomer;

c) zkúšací a odvodňovací kohútok, ako aj ventil k vypúšťaniu pary.

V prívode pary k varáku musí okrem uzavieracieho ventilu byť vsunutý tiež spoľahlive účinný odrazný ventil.

Parné varáky buďte postavené vo zvláštých miestnostiach.

Príprava papieroviny.

§ 4. — (1) Ku príprave roztokov chlórového vápna alebo chlórového plynu, ako aj pre beliacie holandry buď užívané izolovaných, vysokých a dobre vetraných miestností. Osobám v týchto miestnostiach zamestnaným buďte dané vhodné rešpirátory.

K vypúšťaniu kyselín z balónov buď užívané sklopných vozíkov alebo sklopných stojanov.

(2) Všetky kolové mlyny buďte opatrené samočinne účinkujúcimi shrňovacími lopatkami a zabezpečené proti každému nebezpečnému dotyku. Kolové mlyny buďte vyprázdňované buď samočinne alebo pri kľude. U kolových mlynov musí horejšia hrana okraja taniera byť aspoň 80 centimetrov nad dlážkou.

(3) Sušiacie válce buďte pred ich prvým upotrebením vyzkúšané príslušným revíznym orgánom parných kotlov; do prívodu pary buďte vsunuté tlakomer, poistný ventil, a užíva-li sa škrtenej pary, tiež ventil redukčný. Najmenej každých päť rokov má príslušný revízný orgán parných kotlov premerať priemer sušiacich válcov a výsledok zapísať do certifikátu o vyzkúšaní. Priemer každého sušiaceho válca buď premeraný po jeho egalizovaní alebo obrúsení a zistené miery oznámené buďte príslušnému revíznemu orgánovi parných kotlov.

(4) Para smie byť do sušiacich válcov vpustená až za ich pohybu; ďalej buď postarané o pravidelné odvodňovanie sušiacich válcov, ako aj o to, aby kondenzovaná voda netiekla nazpät.

(5) Zvlášte nebezpečné miesta pred mokrými lisy strojov na papier buďte zabezpečené sriadením drevených mostkových prechodov so zábradlím vo výške prs a kolien.

Úprava papiera.

§ 5. — (1) Priečné rezačky musia byť opatrené vodítkami a krem toho chráničkami kôl (sotrvačníka, zdvihacích kôl) a nožov.

(2) Rezačky musia byť opatrené automatickým vysunutím v najvyššej polohe nožov (krem ručných pákových rezačiek, ktoré musia byť opatrené chráničkom nožov a plechami k odvádzaniu ústrižkov. byť chránené, ako aj musia mať ochranné plechy proti poraneniu rebrami nožového držadla. Rychlobežné trojrezačky musia krem toho byť opatrené chráničkom nožov a plechami k odvádzaniu ústrižkov.

(3) Pri zovňajších pohonov kľukou buďte priestory medzi ramenami sotrvačníkov vyplnené plechom alebo drôtenou sieťou, nie sú-li tieto pohony úplne zakryté.

Miesta na satinovacích strojov a kalandroch, kde sa sbiehajú dvojice válcov, buďte zabezpečené lištami, úhľovými železy, vodiacimi válcami alebo nutno papír viesť nekonečnými pásy.

Staviace krúžky k upevneniu papierových svitkov na prístrojoch navinovacích nesmiejú mať ostré hrany; staviace šraubky buďte zapustené.

(4) Pre vkladanie materiálu do vyprašovačov, handrorezov, kolových mlynov a pod. musia byť pri ruke vhodné pomôcky.

Čistenie a vetranie pracovných miestností.

§ 6. — (1) Denne po skončení pracovnej doby buď prach z handár smetený, keď bola dlážka navlhčená. Shromaždený prach z handár buď spálený alebo spôsobom cele bezpečným šterilizovaný a neškodným učinený.

(2) Bieliace komory buďte pred každým použitím dôkladne vyvetrané.

Umyvárne, šatne a kúpeľne.

§ 7. — (1) Pre robotníčky a robotníkov, ktoré zachádzajú s handrami alebo pracujú v chlóravom bielidle, buďte na blízku pracovísk sriadené umyvárne a šatne oddelené podľa pohlavia robotníkov. Rovnako tak buďte týmto robotníkom poskytnuté umyvadlá a ručníky.

V miestnostiach určených pre manipuláciu s handrami nesmie byť ukladaný odev, ktorý nosí robotníctvo mimo práce.

(2) V závodoch, ktoré zamestnávajú desať alebo viac robotníkov alebo robotníčok pri manipulácii s handrami, buď sriadený primeraný kúpeľ a buď zdarma prenechávaný k užívaniu týmto osobám, ktoré buďte zo-
vrubne poučené o potrebe dôkladného očistenia tela.

Pracovný odev a rešpirátory.

§ 8. — Všetkým robotníčkam a robotníkom, ktorí zachádzajú s handrami alebo sú zamestnaní u chlóravého bielidla, buďte zdarma poskytnuté k práci pracovné obleky, ako aj rešpirátory alebo čisté plátenné šiatky. Pracovné šaty buďte vyprané najmenej každých 14 dní, vložky rešpirátorov alebo plátenné šiatky buďte vymenňované každodenne.

Prvá pomoc.

§ 9. — (1) U materiálu, ktorý má byť v pohotovosti ku prvej pomoci, buď tiež primeraná zásoba gázových látok, šiatkov, obväzov, antiseptických a krv staviacich prostriedkov, ako aj prostriedkov proti otravám chlóravým plynom (alkohol, rozriedený roztok amoniaku) a Bardelebe-
nových vismutových obväzov na spáleniny.

(2) Mená a bydliská lekárov nemocenskej pokladne buďte robotníkom oznámené výveskami v dielňach.

C) Predpisy provodzovacie.

O zamestnaní robotníkov.

§ 10. — (1) Zvlášte nebezpečné práce buďte sverované len osobám, ktoré sú s nimi i so spojeným nebezpečím oboznámené a ktoré majú potrebnú spôsobilosť k týmto prácam.

Opilí nesmiejú byť v dielňach zamestnaní.

Osoby, o ktorých je zamestnávateľovi známe, že trpia na padúcnicu, krče, občasnú záchvaty mdloby, závrať, nedoslýchavosť alebo iné telesné slabosti alebo vady v miere, že by pri niektorých prácach boli vystavené zvýšenému nebezpečenstvu, nesmiejú byť užívané ku prácam takéhoto druhu. Pri bezprostrednej manipulácii s handrami nesmiejú byť zamestnávaní mladiství robotníci, ako aj robotníci s nemocným alebo chúlolistivým dýchacím ústrojom, tuberkulóznymi a robotníci s otvorenými ranami.

(2) K priamej manipulácii s handrami smie sa užívať len očkovaných robotníkov a robotníčok.

Ako sa má užívať závodných a ochranných opatrení.

§ 11. — (1) Pracovné náčinia a ochranných zariadení buď užívané len k tomu účelu, pre ktorý sú ustanovené. Ochranné úpravy, ktoré boli k určitým účelom z ohľadov na provoz odstránené, buďte opäť ihneď dané späť, akonáhle bol tento účel dosažený.

Je prísne zakázané sriadené ochranné zariadenia svojmocne odstraňovať alebo ich nepoužívať.

Každý robotník je povinný oznámiť svojmu predstavenému ihneď zpozorované ním snáď poruchy alebo inakšie nápadné zjavy na provodzovacích zariadeniach.

(²) Robotníci nesmují porábät na strojoch, ktorých obsluha, užívänie alebo udržovanie v dobrom stave im neprísuší. Taktiež je im zakázané na motoroch a strojoch nimi obsluhovaných prevádzať úkony, ktoré nie sú podmienené prácami im pridelenými.

(³) Pred zastavením hnacieho stroja buďte všetky vysunovateľné pracovné stroje vypnuté.

Odev.

§ 12. — Robotníci, ktorí obsluhujú transmissie, nesmujú nosiť zástery alebo plášte.

Ako sa majú robotníci chovať.

§ 13. — (¹) Zakázané je v pracovniach jesť a fajčiť, pokiaľ to nebolo správou závodu pre určité miestnosti výslovne dovolené. Také dovolenie nesmie byť udelené, je-li so stanoviska zdravotného pochybné. Totiež platí o prinášaní liehových nápojov do pracovišť.

(²) Všetky zamestnania, ktoré sa priečia účelom výrobným, menovite svevoľné činy, ktoré sú v stave ohroziť pachateľa alebo iných, sú zakázané.

Pečlivosť pri úrazoch.

§ 14. — Každý úraz pri práci nech oznámi príslušnému dozorcovi postihový, alebo keby tak nemohol učiniť, svedkovia úrazu.

Vyhlásenie provodzovacích predpisov.

§ 15. — V každom oddelení výrobnom buď na nápadnom a každému robotníkovi prístupnom mieste vyvesený vo forme plakátu aspoň jeden exemplár týchto ochranných predpisov.

D. Ustanovenia trestné.

§ 16. — Prestupky tohoto nariadenia, pokiaľ nejde o činy prísnejšie trestné, stíhajú sa podľa zákona č. 259/1924 Sb. z. a n.

E. Počiatok pôsobnosti.

§ 17. — Toto nariadenie nabýva účinnosti dňom vyhlásenia.

F. Prevedenie.

§ 18. — Prevedením tohoto nariadenia poveruje sa minister priemyslu, obchodu a živností a minister sociálnej pečlivosti v dohode so zúčastnenými ministrami.

(Vyhláseno v častce 52 Sb. z. a n. dne 23. června 1923.)

Vládné nariadenie zo dňa 26. mája 1925, č. 127, ktorým sa vydávajú predpisy o živnostenskej výrobe sódovej vody.

(Vyhláseno v častce 53 Sb. z. a n. dne 24. června 1925.)

Vládné nariadenie zo dňa 26. mája 1925, č. 128, ktorým vydávajú sa predpisy pre živnostenské provodzovanie sušiareň ovocia, čakanky, repy a iných zemedelských výrobkov.

(Vyhláseno v častce 53 Sb. z. a n. dne 24. června 1925.)

Vládné nariadenie zo dňa 26. mája 1925, č. 129, o zachádzaní s celuloidom, celuloidovým tovarom a celuloidovými odpadky.

(Vyhláseno v častce 53 Sb. z. a n. dne 24. června 1925.)